

HUMÁN ÉLET A FÖLDÖN KÍVÜL A GYERMEKVÉDELEM ASPEKTUSÁBÓL

Szerző:

Csók Cintia
Debreceni Egyetem

Szerző e-mail címe:
csokcintia@gmail.com

Lektorok:

Dr. Gortka-Rákó Erzsébet
Debreceni Egyetem

Dr. habil Bocsi Veronika
Debreceni Egyetem

Absztrakt

Jelen tanulmány a magyar gyermekvédelmi rendszer felépítésére fókuszál, felvázolva a gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások intézményrendszereit, funkcióit és betölthető munkaköreit. A téma aktualitását az adja, hogy a rendszer a változások korát éli: 2016. január 1-től a gyermekjóléti szolgáltatásokban történtek jelentős változások, 2017. január 1-től pedig a gyermekek napközbeni ellátása alakult át. A tanulmány három főbb részből áll, ezek a következők: gyermekvédelem értelmezése, gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások.

Kulcsszavak: gyermekjólét, gyermekvédelem, intézményrendszer, munkakörök

Diszciplína: szociálpedagógia

Abstract

A present study focuses on the construction of the Hungarian child protection system, outlining the institutional systems of the basic welfare provision and professional child protection provision, his functions and his scope of activities which can be filled. It gives the timeliness of the topic, that the system lives the age of the changes: Since January 1st in 2016 considerable changes in child welfare services, since January 1st in 2017 the children's day care was transformed though. The study consists of three main parts, these successors: the interpretation of child protection, basic welfare provision and professional child protection provision.

Keywords: basic welfare provision, professional child protection provision, institutions, scope of activities

Discipline: social pedagogy

Vajon egyedül vagyunk-e a Világegyetemben? - teszi fel a kérdést Paul Davies, aki szerint ez a filozófia egyik legrégebbi témája és az utóbbi években a tudomány számára is egyre fontosabbá vált, hiszen a csillagászat felfedezései a figyelem középpontjába helyezték a Naprendszeren kívüli bolygók létezését, azok fizikai és kémiai felépítését. Meglátása szerint időszerű szemügyre vennünk, hogy mivel járna egy, az emberi élet kialakítására alkalmas planéta felfedezése (Davies, 2001).

2017-től a Debreceni Egyetem interdiszciplináris hallgatói kutatócsoportjának – a „Humán élet a Földön kívül” alprogram keretében – lehetősége van a bolygónkon kívüli humán létfeltételek elemzésére. Szociálpedagógia szakos hallgatóként a gyermekvédelem

aspektusából vizsgálom a jelenséget: az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (a továbbiakban: Gyvt.) alapján áttekintem, hogy a rendszer kialakításához milyen intézményekre lenne szükség, továbbá a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről és az 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet a javítóintézetek rendtartásáról segítségével bemutatom az egyes ellátási formákhoz tartozó intézményi munkaköröket. A téma aktualitását az adja, hogy a magyar gyermekvédelmi rendszer a változások korát éli: 2016. január 1-től a gyermekjóléti szolgáltatásokban történtek jelentős változások, 2017. január 1-től pedig a gyermekek napközbeni ellátása alakult át.

Egy másik bolygón történő emberi élet kialakításához kulcsfontosságú lenne a gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények létrehozása, hiszen az ellátórendszer olyan széleskörű feladat-ellátási kötelezettséggel rendelkezik, ami a családok és a gyermekek jelentős részének nélkülözhetetlen. A szolgáltatások szükségességét az 1. táblázat mutatja be: amíg a gyermekjóléti alapellátást összesen 138 369 fő vette igénybe, addig a gyermekvédelmi szakellátás területén az ellátottak száma 24 009 fő volt a KENYSZI 2015. november 30-ai adatai alapján.

1. táblázat: Ellátottak megoszlása szolgáltatástípusok szerint a KENYSZI 2015. november 30-ai adatai alapján (forrás: Goldmann-Gyetzai-Mester, 2016 alapján a Szerző)

Ellátási forma	Ellátástípus	Fő
Gyermekjóléti alapellátás	Bölcsőde	32 616
	Családi napközi	5 414
	Családok átmeneti otthona	4 373
	Gyermekek átmeneti otthona	358
	Gyermekjóléti szolgáltatás	95 592
	Helyettes szülői ellátás	16
Gyermekvédelmi szakellátás	Gyermekotthon	8 742
	Külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátás	321
	Nevelőszülői hálózat	14 660
	Utógondozó otthon	286

A tanulmány első felében sor kerül a gyermekvédelem értelmezésére, majd a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások struktúráját, funkcióit és intézményi munkaköreit ismertetem.

A gyermekvédelem értelmezése

Hanák (1978) értelmezésében a gyermekvédelem alatt többnyire azt a speciális gyermekvédelmi tevékenységet értjük, amely az árván maradt, elhagyott, veszélyeztetett gyermekek védelmét szolgálja. Ugyanakkor ez csak egy része a tágabb tartalmú gyermekvédelemnek, ami kiterjed a gyermekek szocializációjában szerepet játszó intézményekre, valamint magába foglalja a gyermek és ifjúság nevelésének megannyi területét.

Rákó (2011) szerint a teoretikusok jelentős része még ma is Hanák (1978) meghatározását tekinti kiindulópontnak és a definíció újabb tipologizálására nem került sor.

Herczog (1997) szerint a gyermekvédelem mindazon területek összessége, amelyek a prevenció, az intervenció, a kezelés és az utógondozás eszközeivel a gyermek és a család jólétét, védelmét biztosítják. Herczog (2001) egy másik értelmezésében a gyermekvédelmet a megelőzés szemszögéből közelíti meg és a következő szinteket különíti el:

- Elsődleges prevenció: azon ellátások összessége, amelyekre minden gyermek jogosult. Idetartoznak továbbá az ismeretterjesztő, figyelemfelkeltő, prevenciós előadások és tevékenységek.
- Másodlagos prevenció: veszélyeztetettség, probléma esetén célzott segítségnyújtás.
- Harmadlagos prevenció: speciális ellátások, szakmai eszközökkel történő beavatkozás.

A Gyvt. 14. § alapján a gyermekek védelmét biztosítják: a pénzbeli és természetbeni ellátások, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.

Gyermekjóléti alapellátások

A Gyvt. 38. § alapján az alapellátás célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése és a családból való kiemelésének megelőzése, továbbá a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és jólétének biztosítása. Az alapellátás célja, hogy a gyermek és családja a lakóhelyén kaphassa meg az ezekhez szükséges támogatást és segítséget (Herczog, 2001). A következőkben sorra veszem a gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó szolgáltatásokat.

Biztos Kezdet Gyerekház:

Célja egy olyan prevenciós szolgáltatás biztosítása, amely elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő – kiváltképp az óvodáskort még el nem ért – gyermekek egészséges fejlődését támogatja és a szülői kompetenciákat erősíti (Gyvt. 38/A. §). A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 5/B. § alapján a Biztos Kezdet Gyerekházban foglalkoztatni kell egy főt vezetői munkakörben és legalább egy főt nem vezetői munkakörben.

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a gyermek testi és lelki egészségét, családban történő nevelkedésének elősegítését, veszélyeztetettségének megelőzését, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését szolgálja (Gyvt. 39. §). 2016. január 1-től jelentős változások történtek ezen a területen: a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatok összevonásával települési szinten létrejöttek a család- és gyermekjóléti szolgálatok, járási szinten pedig a család- és gyermekjóléti központok. A változás következtében a két szolgáltatás – családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás – szakmai és szervezeti szempontból is teljesen integráltan működik. Amíg a család- és gyermekjóléti szolgálatok feladataiban hangsúlyt kap a prevenció, a szabadidő szervezés és a közösség-szervezés, addig a család- és gyermekjóléti központok kiemelt feladata a hatósági intézkedésekhez kapcsolódik (Rákó, 2016). Az átalakítások következtében a munkakörök is módosultak, ezeket a 2. táblázat mutatja.

2. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmények és a betölthető munkakörök (forrás: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Család- és gyermekjóléti szolgálat	családsegítő
Család- és gyermekjóléti központ	esetmenedzser, tanácsadó, szociális asszisztens

Gyermekek napközbeni ellátása:

A gyermekek napközbeni ellátása sajátos területe a rendszernek, hiszen messze esik a gyermekjólét, gyermekvédelem hagyományos problémáitól (Szöllősi, 2004). A gyermekek napközbeni ellátása régen a családok, szomszédság feladata volt, a jelenleg működő szolgáltatások létrejöttét alapvetően a női munkavállalás megnövekedett mértéke tette szükségessé (Herczog, 2001). Ma már különböző szolgáltatások – bölcsődei ellátás, napközbeni gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás – biztosítják a családban élő gyermekek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését azon szülők számára, akik munkavégzésük, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt a gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni (Gyvt. 41. §). A Gyvt. módosítása értelmében 2017. január 1-től bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a családi bölcsőde és a munkahelyi bölcsőde (Gyvt. 42. §). Az ellátási formákat és azok intézményi munkaköreit a 3. táblázat foglalja össze.

3. táblázat: A gyermekek napközbeni ellátásának formái és betölthető munkakörei (forrás: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Bölcsőde	kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka, orvos, gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens, szaktanácsadó
Mini bölcsőde	kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka
Munkahelyi bölcsőde	szolgáltatást nyújtó személy, kisgyermeknevelő (egyéb szakképesítéssel rendelkező személy, a fenntartó döntése alapján létrehozható munkakör)
Családi bölcsőde	szolgáltatást nyújtó személy, kisgyermeknevelő (egyéb szakképesítéssel rendelkező személy, a fenntartó döntése alapján létrehozható munkakör)
Családi bölcsőde hálózat	koordinátor
Napközbeni gyermekfelügyelet	szolgáltatást nyújtó személy, nevelő, szakgondozó (hivatásos gondozó), gondozó, segédgondozó
Napközbeni gyermekfelügyelet hálózat	koordinátor
Alternatív napközbeni ellátás	-

Gyermekek átmeneti gondozása:

Ez a szolgáltatás igénybe vehető, ha a szülő életvezetési problémája, indokolt távolléte, egészségi állapota vagy más ok miatt a gyermek családban történő nevelkedését nem tudja biztosítani vagy utógondozói ellátásban részesül (Gyvt. 45. §). Ez az ellátás a családot erősíti szerepében. Segíti a szülőt, hogy meghatározott időn belül rendezni tudja a család problémáit, miközben napi struktúrán keresztül biztonságot nyújt a gyermeknek és szülőjének (Papp és Tüski, 2005). A gyermekek átmeneti gondozása történhet helyettes szülőnél, családok átmeneti otthonában és gyermekek átmeneti otthonában (Gyvt. 48. §). Az egyes ellátási formák intézményi munkaköreit a 4. táblázat tartalmazza.

4. táblázat: A gyermekek átmeneti gondozásának formái és betölthető munkakörei (forrás: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Helyettes szülői hálózat	helyettes szülői tanácsadó
Gyermekek átmeneti otthona	nevelő, családgondozó, gyermekvédelmi asszisztens, gyermekfelügyelő, pszichológiai tanácsadó
Családok átmeneti otthona	szakgondozó, gondozó, családgondozó, pszichológiai tanácsadó, fejlesztő pedagógiai tanácsadó

Gyermekvédelmi szakellátások

A Gyvt. 52. § alapján a szakellátás keretében teljes körű ellátást kell biztosítani az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett, a szakellátást más okból igénylő gyermeknek, továbbá biztosítani kell a fiatal felnőtt utógondozói ellátását. A gyermekvédelmi szakellátás részben családi funkciókat helyettesít, részben pedig módosító tevékenységet lát el különböző rendszerszinteken keresztül: a szociálpolitikai szintjén, a gyermekvédelmi ellátórendszer szintjén, az intézmények szintjén, a társintézmények szintjén, a munkatársak szintjén, valamint a gyermekek szintjén (Domszky, 2004). A következőkben áttekintem a gyermekvédelmi szakellátások körébe tartozó szolgáltatásokat.

Utógondozói ellátás:

Rácz (2009) szerint a gyermekvédelem progresszív felfogását tükrözi, hogy a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedett gyermeknek – a 18. életév betöltését követően is – lehetősége van a rendszerben maradni, mint utógondozói ellátott. Abban az esetben, ha a fiatal felnőtt visszatér a vérszerinti családjához vagy megkezdí önálló életét, úgy utógondozásban részesülhet. A Gyvt. 53/A. § alapján utógondozói ellátást nevelőszülőnél, gyermekotthonban, utógondozó otthonban vagy az általuk, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által működtetett lakhatást nyújtó külső férőhelyen lehet biztosítani. Az utógondozás, utógondozói ellátás célja a fiatal felnőtt társadalmi integrációjának, iskolai tanulmányainak és munkába állásának elősegítése (Rákó, 2013). A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 90. § alapján a fiatal felnőttel kapcsolatos utógondozási feladatokat az utógondozó látja el.

Otthont nyújtó ellátás:

Biztosítani kell az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek számára a teljes körű ellátást, a családi környezetbe történő visszahelyezését előkészítő családgondozást vagy örökbefogadásának elősegítését, valamint az utógondozást. Otthont nyújtó ellátást biztosít a nevelőszülő, a gyermekotthon vagy a Szociális törvény hatálya alá tartozó fogyatékosokat ápoló-gondozó bentlakásos intézmény, valamint a fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek lakóotthona a területi gyermekvédelmi szakszolgálat támogatásával (Gyvt. 53. §).

A nevelőszülő helyettesítő szerepet tölt be a családjából kikerült gyermek számára és saját háztartásában biztosítja a gyermek nevelését, teljes körű ellátását (Herczog, 1995). A speciális nevelőszülő a súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket mutató vagy pszichoaktív szert használó gyermek nevelését biztosítja. A különleges nevelőszülő pedig tartósan beteg, fogyatékos vagy három év alatti gyermeknek nyújt ellátást (Gyvt. 54. §). A nevelőszülők tevékenységüket a nevelőszülői hálózat keretében végzik (Gyvt. 48/A. §).

A gyermekotthon otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermeknek, utógondozói ellátást biztosít a fiatal felnőttnek, szükség esetén külső férőhelyeket működtet (Gyvt. 57. §). A Gyvt. 58-59. § alapján a gyermekotthon legalább 12, de legfeljebb 48 gyermek ellátását biztosítja, fajtái a következők: lakásotthon (maximum 12 gyermek teljes körű ellátását biztosítja önálló lakásban vagy családi házban); speciális gyermekotthon/lakásotthon (súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, pszichoaktív szert használó és kettős szükségletű gyermekeknek nyújt ellátást); különleges gyermekotthon/lakásotthon (tartósan beteg, fogyatékos vagy három év alatti és kettős szükségletű gyermekeknek nyújt ellátást); utógondozó otthon (kizárólag fiatal felnőttek teljes körű ellátását biztosítja). Domszky (1999) szerint valamennyi típus közös jellemzője, hogy a családi nevelésre épül és az önálló életvitelre készít fel. A gyermekotthon egy mesterséges környezet, amely átveszi a család szerepeit, éppen ezért minden gyermekotthon elsődleges feladata, hogy a gyermek szükségleteihez alkalmazkodjon, ahelyett, hogy a formális nevelést helyezné előtérbe.

A Gyvt. hatálya alá tartozó nevelőszülői ellátás és gyermekotthon betölthető munkaköreit mutatja be az 5. táblázat.

5. táblázat: Az otthont nyújtó ellátás formái és betölthető munkakörei (forrás: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Nevelőszülői hálózat	nevelőszülői tanácsadó, nevelőszülő, gyermekgondozó, növendékügyi előadó, gyermekvédelmi ügyintéző
Gyermekotthon	nevelő, gyermekvédelmi asszisztens, gyermekfelügyelő, pszichológus, növendékügyi előadó, gyermekvédelmi ügyintéző, gyógypedagógus, fejlesztő, pedagógus, ápoló, védőnő
A 0-3 éves korosztály ellátására	kisgyermeknevelő, nevelő

Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás:

A területi gyermekvédelmi szakszolgálatnak nagyon sokféle feladata van a gyermekvédelmi szakellátásban (Herczog, 2001). Ezek közé tartozik, hogy javaslatot tesz a gyermek gondozási helyére, illetve arra, hogy hol, melyik nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezték el.

Továbbá elvégzi a gyermek személyiség vizsgálatát, elkészíti a gyermekre vonatkozó szakvéleményt, előkészíti az elhelyezési javaslatot és a gyermek egyéni elhelyezési tervét (Gyvt. 60. §). Feladatai közé tartozik még az örökbefogadás előkészítésével és utánkövetésével kapcsolatos teendők, illetve a törvényes képviselői feladatok ellátásának segítése és más szolgáltatási, szervezési feladatok (Gyvt. 62-66. §). A gyermekvédelmi szakszolgáltatás nevelőszülői hálózatot és gyermekotthont működtethet (Gyvt. 61. §). A területi gyermekvédelmi szakszolgálat munkaköreit a 6. táblázat szemlélteti.

6. táblázat: A területi gyermekvédelmi szakszolgálat betölthető munkakörei (forrás: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Területi gyermekvédelmi szakszolgálat	pszichológus, gyógypedagógus, orvos, pszichiáter, bizottsági családgyógyász, örökbefogadási tanácsadó, gyermekvédelmi gyám, jogász, közvetítő, elhelyezési ügyintéző, gyermekvédelmi ügyintéző

Javítóintézet:

A fiatalok bünelkövetők számára teljes körű ellátást biztosít, ellátja a nevelésükkel, oktatásukkal, képzésükkel és foglalkoztatásukkal kapcsolatos feladatokat (Gyvt. 66/M. §). A javítóintézet a gyermekvédelem egy speciális szegmense, amely csak akkor érheti el a célját, ha fel tudja tárni az okokat, amelyek a bűncselekmények elkövetéséhez vezettek. Ahhoz, hogy hatékony lehessen, partneri kapcsolatra van szükség a gyermekvédelem valamennyi szereplője között (Herczog, 2001). A javítóintézet intézményi munkaköreit a 7. táblázatban ismertetem.

7. táblázat: A javítóintézet betölthető munkakörei (forrás: 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet alapján a Szerző)

Ellátási forma	Intézményi munkakörök
Javítóintézet	1. Pedagógusok: nevelő, pszichológus, gyógypedagógus vagy fejlesztőpedagógus, utógondozó, iskolai tanár/tanító, szakoktató/munkaoktató 2. A nevelő-gondozó munkát segítők: orvos, pszichiáter, ápoló, gyermekfelügyelő, növekedéskutató előadó, rendész

Összefoglalás

Tanulmányomban felvázoltam a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények rendszerét, továbbá az egyes ellátási formákhoz tartozó intézményi munkaköröket. Összegezve elmondható, hogy amíg az alapellátás egyfajta „kapuőr” funkciót tölt be, tehát célja a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése (Báló, Szilvási és Vida, 2015), addig a szakellátás a szükségletek kielégítése mellett a veszteségek feldolgozásában nyújt segítséget (Domszky, 2004).

A „Humán élet a Földön kívül” alprogram keretében célom, hogy a későbbiekben mélyebb tartalmában is foglalkozzak a témával, részletesen elemezve a gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatait és működésük feltételeit.

Irodalom

- Báló, O., Szilvási, L., és Vida, Zs. (2015). A nevelőszülői ellátás fejlesztése. In Rácz, A. (szerk.), *A gyermekvédelem megújulási alternatívái*, Budapest: Rubeus Egyesület. 207-237
- Davies, P. (2001). *Egyedül vagyunk a világegyetemben?: a Földön kívüli élet felfedezésének filozófiai következményei*. Budapest: Vince Kiadó.
- Domszky, A. (1999). *A gyermekotthonok működésének szabályairól és követelményeiről. Módszertani levél*. Budapest: Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet.
- Domszky, A. (2004). A gyermekvédelmi szakellátás értékhátttere, a szakellátás alapértékeinek érvényesülését szolgáló biztosítékok, módszerek, technikák. In Domszky, A. (szerk.), *Gyermekvédelmi szakellátás*, Budapest: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet. 45-49
- Goldmann, R., Gyetvai, G., és Mester, D. (2016). A szociális ellátórendszer jellegzetességei, korprofilja és területi megoszlása. In Kolosi, T., és Tóth, I. Gy. (szerk.), *Társadalmi Riport 2016*, Budapest: TÁRKI. 358-377
- Hanák, K. (1978). *Társadalom és gyermekvédelem*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Herczog, M. (1995). A nevelőszülő helye és szerepe a gyermekvédelemben. *Esély*, 6, 82-100.
- Herczog, M. (1997). *A gyermekvédelem dilemmái*. Budapest: Pont Kiadó.
- Herczog, M. (2001). *Gyermekvédelmi kézikönyv*. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.
- Papp, K. és Tüski, A. (2005, szerk.). *Átmeneti gondozás – célszerű vagy ideális elképzelés?!* Budapest: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet.
- Rácz, A. (2009). *Posztadoleszcensek az ontológiai stádiumban megrekedt állami gyermekvédelem rendszerében*. Budapest: MTA Politikai Tudományok Intézete.
- Rákó, E. (2011). *A gyermekvédelmi szakellátás helyzete*. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Rákó, E. (2013). *A gyermekvédelmi intézményekben elhelyezett gyerekek életkörülményei*. Szeged: Belvedere Meridionale.
- Rákó, E. (2016). Változó családsegítés: gyermekjóléti szolgáltatások a család és gyermekjóléti szolgálaton át a család és gyermekjóléti központig. *Szociálpedagógia*, 4, 3-13.
- Szöllősi, G. (2004). A gyermekjóléti alapellátások szakpolitikai kérdései. In Szöllősi, G. (szerk.), *Gyermekjóléti alapellátás*, Budapest: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet. 155-213

Felhasznált jogszabályok

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet a javítóintézetek rendtartásáról

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott Szerzők kijelentjük, hogy Hemda és a Fokán kívül a gyanúkélelem
című kéziratunk plágiummentes, saját szellemi termék. aspezből

A Szerzői jogokat fenntartjuk, a tanulmány közlési jogát a K+F Stúdió Kft-nek (a továbbiakban röviden: Szerkesztőségnek), illetve az általa felkért kiadónak, folyóiratnak megadjuk. Tudomásul vesszük, hogy a közlési jog megadásának visszavonására a megjelenést követően nincs lehetőség.

Tudomásul vesszük, hogy Szerzői jogdíj, vagy bármilyen más jogdíj tanulmányunk elkészítéséért, közléséért nem jár.

A Szerzők hozzájárulnak ahhoz, hogy nem maradnak anonimek, s nevük, illetve az első Szerző e-mail címe megjelenik a tanulmány címsora alatt.

A Szerzők tudomásul veszik, hogy több szerző esetén a Szerkesztőség az első Szerzővel tartja a tanulmány megjelentetése során a szakmai kapcsolatot.

A Szerző (több Szerző esetén: az első Szerző) jogi felelősséget vállal a megjelent művel kapcsolatban – legyen szó plágium gyanújáról, a Lektorok nevének nem engedélyezett használatáról vagy üzleti titkokat, magánérdeket, adatvédelmet, személyiségi jogokat sértő tartalmak közléséről.

A Szerzők tudomásul veszik, hogy jelen szerzői nyilatkozat valamennyi szerző által aláírt példányát elektronikusan a Szerkesztőség számára el kell juttatniuk a kézirat leadásával egy időben, annak utolsó előtti oldalába illesztett képként (ez a nyilatkozat nem fog megjelenni, az archiváláshoz ugyanakkor szükséges).

A Szerzők tudomásul veszik, hogy két min. PhD fokozattal rendelkező szakmai Lektort fel kell kérniük, s kéziratuk benyújtásával egy időben e két szakmai Lektor aláírásával ellátott lektori nyilatkozatot is el kell juttatniuk a Szerkesztőségbe e tanulmány utolsó oldalába, képként beágyazva. E két lektor neve meg fog jelenni a tanulmány címsora alatt, de a nyilatkozatuk nem – az az archiváláshoz szükséges).

Dátum: 2017 év 02 hónap 24 nap

Szerzők neve olvashatóan:

CSÖK CINTIA

Aláírás:

Csók Cintia

E-mail:

csokcintia@gmail.com

LEKTORI NYILATKOZAT

a(z) CSDR CIUTIA szerzők által alkotott
HUMAN ÉLET A FÖLDÖN KIVÜL A GYERMEKVEDELEM ASPEKTUSÁBÓL
 című kézirat megjelenését javasoljuk.

Indoklás: e tanulmányt témaválasztásában eléggé aktuálisnak, eredetinek, szakirodalmi feldolgozottságát tekintve megalapozottnak, elméleti és kutatási szempontból is megjelenésre méltónak találtuk. Nem állítjuk ugyan, hogy nem lehetett volna más tartalmakat (például problémafelvetéseket, elméleti alapokat, kutatási kérdéseket, hipotéziseket, mintaválasztási és módszertani eljárásokat, adatelemzési, eredményközlési és interpretálási megoldásokat, szakirodalmi forrásokat stb.) közzétenni, de azzal egyetértünk, hogy az alábbiakban közölt mű olyan értékeket tartalmaz, amely szakmai érdeklődésre, továbbgondolásra számot tarthat. Plágiumra utaló jelet nem észleltünk.

Kijelentjük, hogy az alábbiakban olvasható lektori feltételeit* megismertük, elfogadtuk.

Szerző(k) által felkért Lektorok:

1. Lektor neve: DR. GORTKA-RAKÓ ERZSÉBET
 Munkahelye: DEBRECENI EGYETEM
 E-mail: gabos@pud.minder.hu
 Aláírás: Dr. Gabos Erzsébet
 Kelt: 2017. február 24.

2. Lektor neve: Dr. Róbert Bócsa Veronika
 Munkahelye: DEBRECENI EGYETEM
 E-mail: gabos@pud.minder.hu
 Aláírás: Bócsa Veronika
 Kelt: 2017. február 24.

Tisztelt Szerző! A fenti adatok kitöltése, aláírása után a Lektori nyilatkozatot beszkenelt képét a kézirat utolsó oldalába illeszse be!

*Lektori feltételek:

- Lektorként tudomásul vesszük, hogy:
 - a Szerkesztőség kizárólag a szakmai és formai lektorálás alapján javasolt kéziratok megjelentetését vállalja. Minden beküldött kéziratot négy Lektor bírál el, s mindannyiuk közlésre irányuló támogató nyilatkozata szükséges ahhoz, hogy a mű megjelenhessen a lapban.
 - két szakmai Lektort a Szerző kér fel. E Lektorok legalább PhD fokozattal rendelkeznek (ettől csak akkor lehet eltérni, ha a téma interdiszciplináris jellege nem teszi lehetővé a tudományos fokozatra vonatkozó kritérium érvényesülését). E szakmai Lektorok a Szerzőt szakmai kritikáikkal, javaslataikkal (akár mentori, témavezetői attitűddel) segítsék abban, hogy a kézirat tudományos igényű, közönség elé tárható változata létrejöhessen! *E két Lektor jelen nyilatkozatot csak azután írja alá, hogy a megjelenésre váró művet a Szerzők neki bemutatták, s azt Lektorként a Szerkesztőségbe történő beküldésre alkalmasnak találták!*
 - két anonim Lektort a Szerkesztőség jelöl ki, mely Lektorokra hárul a 1.b) pontban jelzettekén túl a formai követelményeinek való megfelelés ellenőrzése is.
- A Lektorok hozzájárulnak ahhoz, hogy sem a Szerző, sem a Szerkesztőség, sem az Olvasók számára nem maradnak anonimek, s nevük, tudományos fokozatuk, munkahelyük neve megjelenik a közlésre kerülő műben is. A lektorok nevük közlésének engedélyezésével egyben szakmai garanciát vállalnak arra, hogy a megjelenésre javasolt kéziratot valóban ismerik.
- A Lektoroknak a Szerkesztőség felé nem kell külön lektori véleményt írniuk, amennyiben a lektori nyilatkozat indoklás részében leírtakkal egyetértenek. Ellenkező esetben ne írják alá a nyilatkozatot, hanem közölgék módosítási javaslataikat a Szerzőkkel, s kérjék a kézirat lektori véleményben közöltek szerinti átdolgozását!
- A Szerkesztőség és az általa felkért Kiadó nem tartozik anyagi vagy természetbeni díjazással a kéziratot alkotó szerzőknek, lektoroknak, esetlegesen bevont illusztrátoroknak, szöveggondozóknak, vagy más közreműködőknek (ez nem zárja ki, hogy támogatások elnyerése esetén a Szerkesztőség nem honorálhatja a közreműködők tevékenységét, illetve hogy megfelelő anyagi források rendelkezésre állása esetén ne adhatna megbízást célfeladatok teljesítésére). A szerzők, lektorok, egyéb közreműködők nem tartoznak anyagi vagy természetbeni díjazással a Szerkesztőségének, illetve a Kiadónak a kézirattal kapcsolatos alkotó, lektori munkát illetően.